

RHAN 5 – CODAU A PHROTocolAU

COD YMARFER YR AELODAU

ATODIAD 1 - COD EGWYDDORION CYFRYNGAU CYMDEITHASOL YR AELODAU

Yng nghyfarfod llawn y Cyngor ym mis Mawrth 2021, pasiodd Cyngor Caerdydd Gynnig a oedd yn cydnabod:

- a) Bod gan Gyngorwyr ddyletswydd i hyrwyddo trafodaethau caredig a gonest ar-lein ac all-lein;
- b) Bod trafod a chraffu yn hanfodol i ddemocratiaeth ac na ddylid eu hatal, ond rhaid gwneud hynny heb gam-drin eraill;
- c) Bod y cyfryngau cymdeithasol yn ofod cynyddol ymosodol lle mae camdriniaeth yn gyffredin ac mae ffigyrau cyhoeddus yn aml yn cael eu targedu gan ymddygiad camdriniol, sy'n anochel yn cael effaith andwyol sylweddol ar eu lles;
- d) Mai gwybodaeth anghywir yn aml yw'r sbardun ar gyfer ymddygiad camdriniol o'r fath, ac
- e) Mai cyfrifon dienw heb unrhyw ôl o atebolrwydd yw'r rheiny sy'n ymddwyn yn y ffordd hon yn aml,

A chytunodd i gyflwyno Cod Egwyddorion ar gyfer defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol.

Ar ôl i'r Pwyllgor Safonau a Moeseg ystyried y mater hwn ac ar ôl iddo gael ei ystyried gan Aelodau, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r egwyddorion canlynol mewn perthynas â defnydd ei Aelodau o'r cyfryngau cymdeithasol:

1. Safonau ymddygiad

Mae angen i bob Aelod gydymffurfio â'r dyletswyddau a nodir yng [Nghod Ymddygiad yr Aelodau.pdf \(modern.gov.co.uk\)](#), ac mae'r dyletswyddau hyn yn parhau'n berthnasol i ddefnydd yr Aelodau o'r cyfryngau cymdeithasol. Ymhlith pethau eraill mae'r Cod yn mynnu:

Y dylech -

- (a) gyflawni'ch dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau yn unol â'r egwyddor y dylid cynnal cyfle cyfartal i bawb, beth bynnag eu rhyw, eu hil, eu hanabledd, eu cyfeiriadedd rhywiol, eu hoed neu eu crefydd;
- (b) dangos parch a bod yn ystyriol o eraill;
- (c) peidio bwlio unrhyw berson neu aflonyddu arno; a
- (d) pheidio gwneud unrhyw beth sy'n peryglu, neu sy'n debygol o beryglu gwrthrychedd y rheiny sy'n gweithio dros eich awdurdod, neu ar ei ran.

(paragraff 4 y Cod Ymddygiad)

Na ddylech -

- (a) ddatgelu gwybodaeth gyfrinachol neu wybodaeth y dylid yn rhesymol ei hystyried ei bod o natur gyfrinachol, heb gydsyniad pendant unigolyn sydd ag awdurdod i roi'r fath gydsyniad, neu oni bai bod angen gwneud felly yn unol â'r gyfraith;
- (b) gwahardd person rhag cael gafael ar wybodaeth y mae ganddo'r hawl gyfreithiol i gael gafael arni.

(paragraff 5 y Cod Ymddygiad)

Y dylech -

- (a) beidio ymddwyn mewn modd y gellid ystyried yn rhesymol iddo ddwyn anfri ar eich swydd neu'ch awdurdod;

(paragraff 6.1(a) y Cod Ymddygiad)

2. Parch ac ystyriaeth

Dylai'r Aelodau drin pawb â pharch ac ystyriaeth. Er bod beirniadaeth ddilys yn rhan o atebolrwydd democrataidd, dylai beirniadaeth fod yn deg, yn adeiladol ac yn gwrtais, ac ni ddylai'r Aelodau bostio sylwadau y gellir eu hystyried yn faleisus, yn ymosodol, yn amharchus neu'n fwlio.

3. Cydraddoldeb

Dylai sylwadau'r Aelodau drin pawb yn gyfartal, heb wahaniaethu, yn arbennig yn erbyn grwpiau sydd â 'nodweddion gwarchodedig' dan gyfreithiau cydraddoldeb (h.y. oed, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw neu gyfeiriadedd rhywiol) neu siaradwyr Cymraeg.
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>
<https://www.equalityhumanrights.com/cy/equality-act/nodweddion-gwarchodedig>

4. Proffesiynoldeb

Disgwylir i'r Aelodau gymryd rhan mewn trafodaethau gwleidyddol cadarn, ond dylent ymatal rhag gwneud, neu weithredu mewn unrhyw ffordd sy'n annog, beirniadaethau cyhoeddus annheg neu anghywir o'r awdurdod neu ei gynghorwyr neu'i swyddogion

sy'n gwneud eu gwaith. Gellir beirniadu polisïau, heb wneud sylwadau personol diangen.

5. Gonestrwydd

Dylai sylwadau'r Aelodau adlewyrchu eu safbwyntiau yn onest. Dylent ymatal rhag gwneud sylwadau camarweiniol.

6. Cywirdeb

Dylai'r wybodaeth a roddir fod yn ffeithiol gywir gan beidio â bod yn gamarweiniol. Dylai'r Aelodau wneud pob ymdrech resymol i wirio cywirdeb ffeithiol y wybodaeth y maent yn ei phostio.

7. Atebolrwydd

Dylai'r Aelodau fod yn atebol am eu sylwadau, gan gynnwys 'hoffi' neu rannu sylwadau a wneir gan eraill, ac maent hefyd yn gyfrifol am wneud pob ymdrech resymol i fonitro a golygu unrhyw sylwadau trydydd parti a wneir drwy eu llwyfannau.

Os bydd Aelod yn cyflogi cynorthwy-ydd personol (neu unrhyw drydydd parti arall) i reoli cyfrif cyfryngau cymdeithasol a/neu bostio sylwadau neu ymatebion ar y cyfryngau cymdeithasol ar ei ran, rhaid gwneud yr aelod yn ymwybodol o gynnwys y Cod Egwyddorion hwn, a gwneud pob ymdrech resymol i sicrhau ei fod yn ei ddeall yn llawn, ac yn ymrwymo i lynu wrtho.

8. Gwybodus

Dylai'r Aelodau geisio sicrhau bod ganddynt ddigon o wybodaeth am bwnc cyn gwneud sylwadau arno a gwneud pob ymdrech resymol i ddarllen a deall gwybodaeth yn llawn cyn iddynt ei 'hoffi' neu ei rhannu.

9. Tryloywder

Dylai'r Aelodau nodi eu hunain yn agored yn Gyngorydd ac ni ddylent bostio sylwadau dienw na defnyddio cyfrifon ffug. Er mwyn osgoi amheuaeth, nid yw hyn yn atal yr Aelodau rhag postio sylwadau ar dudalennau cymunedol, cyn belled â bod modd adnabod Aelod yn agored.

10. Cyfrinachedd

Rhaid i'r Aelodau ofalu peidio â datgelu unrhyw wybodaeth gyfrinachol, wedi'i heithrio neu bersonol, heb awdurdodiad neu gydsyniad clir gan unrhyw unigolion dan sylw.

Statws y Cod hwn a Chanlyniadau ei Dorri

Drwy benderfyniad y Cyngor, mae'r Cod hwn wedi'i ymgorffori yng Nghod Ymddygiad yr Aelodau ar gyfer Aelodau etholedig Cyngor Caerdydd. Mae hyn yn golygu y gall methu â chydymffurfio ag unrhyw un o'r egwyddorion uchod fod yn groes i God Ymddygiad yr Aelodau, a allai arwain at gyflwyno achosion camymddwyn a gosod sancsiynau cysylltiedig ar unrhyw Aelod y canfyddir iddo dorri'r cod.

Disgwylir i'r Aelodau gydymffurfio â'r Cod Egwyddorion hwn drwy gydol cyfnod eu swydd fel Cynghorydd Caerdydd.

Datrysiaid Anffurfiol

Anogir yr Aelodau i fynegi pryderon a allai fod ganddynt am gynnwys y cyfryngau cymdeithasol gyda'r aelod dan sylw a/neu gyda Chwip ac Arweinydd y grŵp perthnasol, gan ddweud sut yr hoffent i'r mater gael ei ddatrys mewn ffordd resymol a chymesur. Er enghraifft, gallai hyn gynnwys gofyn am ddiwygio neu ddileu sylw. Disgwylir i bob aelod weithredu mewn modd rhesymol i geisio datrys unrhyw bryderon. Os nad yw hyn yn datrys unrhyw bryderon, neu os yw'n broblem gyson neu'n batrwm ymddygiad, anogir yr Aelodau i roi gwybod i'r Swyddog Monitro am eu pryderon.